

Asia: VN/11505/2020

Lausuntopyyntö toimeentulotukilain uudistamista valmistelleen työryhmän mietinnöstä

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Johdanto

Tampereen kaupunki kiittää mahdollisuudesta esittää näkemyksensä toimeentulotukilain uudistamista valmistelleen työryhmän toimeentulotukeen liittyvää sääntelyä sekä toimintatapoja koskevista kehittämis ehdotuksista.

Tampereen kaupunki pitää toimeentulotukeen liittyvän sääntelyn kehittämistä ja tarkentamista myönteisenä kehityskulkuna. Työryhmän ehdotusten sisällyttäminen asetettuun oikeuteemme turvaksi tosiasiallisen yhdenvertaisuuden edistämisen keinoin toimeentulotukea saavien henkilöiden ja perheiden perustavanlaatuisten oikeuksien entistä paremman toteutumisen.

Perustoimeentulotuen toimeenpanon siirryttyä Kansaneläkelaitokselle vuoden 2017 alusta on Tampereen kaupungin aikuissosiaalityö kohdannut ennakoimattomia haasteita, jotka ovat liittyneet muun muassa asiakasmäärän kasvuun ja sosiaalityön tuen tarpeiden syntymiseen. Sosiaalityössä on kohdattu tilanteita, joissa perustuslain 19.1 §:n tarkoittama oikeus on vaarantunut. Tilanne on vuosien saatossa parantunut, mutta Tampereen kaupunki edelleen havaitsee, että lainsäädäntöön liittyvää kehittämistyötä on perusteltua tehdä erityisesti kaikista haavoittuvimmassa asemassa olevien henkilöiden olosuhteiden turvaamiseksi.

Tampereen kaupunki kannattaa pääsääntöisesti kaikkia mietinnössä tehtyjä ehdotuksia. Tampere pitää mietinnön ehdotuksia myönteisinä, sosiaalista oikeudenmukaisuutta edistävinä kehityskulkuina, jotka toimeentulotukea koskevaa sääntelyä tarkentamalla ja tietojenvaihtoa edistämällä saavat yhä vahvemman normatiivisen selkänöjan ja selkeyttävät vastuunjako Kelan ja kuntien (sekä myöhemmin hyvinvointialueiden) välillä. Kuitenkin eräisiin työryhmän ehdotuksiin Tampereen kaupunki haluaa esittää tarkennuksia. Tarkennukset on kuvattu alla jakaen nämä kolmeen eri pääkokonaisuuteen: toimeentulotuen järjestämisvastuuseen, yksilökohtaiseen

harkintaan Kelassa ja sosiaalihuollon näkemysten huomioon ottamiseen sekä tietojenvaihdon parantamiseen.

Perustoimeentulotuen järjestäminen

Tampereen kaupunki kannattaa perustoimeentulotuen toimeenpanon säilyttämistä Kansaneläkelaitoksen vastuulla. Kunnallisen ja sittemmin hyvinvointialueiden vastuulle siirtyvän sosiaalihuollon kanssa tehtävän yhteistyön kehittäminen on nähtävä merkityksellisenä, mutta perustoimeentulotuen toimeenpanon jakaminen hyvinvointialueiden ja Kansaneläkelaitoksen kesken taikka perustoimeentulotuen toimeenpanon siirtäminen takaisin sosiaalihuollon toimijan tehtäväksi hyvinvointialueille ei ole kannatettavaa. Perustoimeentulotuen toimeenpanon jakamisen sosiaalihuollon ja Kelan välillä voidaan ennustaa aiheuttavan sekaannusta ja merkittävästi työtä, joka liittyisi asiakkaiden jakaantumiseen toimijoiden välillä. Yhteistyörakenteet tulisi rakentaa siten, että asiakkaan ympärille olisi mahdollista koota toimijat, jotka tekevät työtä saman tavoitteen eteen sisältäen myös Kansaneläkelaitoksen ja sote-uudistuksen jälkeen hyvinvointialueiden lisäksi kunnalliset toimijat.

Yksilökohtainen harkinta Kelassa ja sosiaalihuollon näkemysten huomioon otto

Toimeentulotukilaskelma, siinä huomioitavat tulot ja tuen määräytymisaika

Tampereen kaupunki pitää myönteisenä, että toimeentulotukilaskelman suhde toimeentulotuen lajeihin kirjattaisiin toimeentulotukea koskevaan sääntelyyn. Tämä parantaisi asiakkaiden yhdenvertaista kohtelua aluetasolla sekä edistäisi oikeusvarmuuden periaatteen toteutumista. On myös myönteistä, että tarvittaessa olisi mahdollista siirtää täydentävän toimeentulotuen päätöstä koskevaa tietoa oma-aloitteisesti Kelaan. Tämä käytännössä mahdollistaa asiakkaan kokonaisvaltaisen tilanteen selvittämisen yhä paremmin sekä sen, että molemmat viranomaiset tekevät toisiaan tukevia, asiakkaan tilanteen kannalta kohtuullisia ratkaisuja.

Konkreettisena esimerkkinä voidaan nostaa esiin tilanne, jossa henkilön perustoimeentulotukea koskeva laskelma on ylijäämäinen. Tällä hetkellä kunnallisessa sosiaalihuollossa perustoimeentulotuen laskelman osoittamaa ylijäämää ei voida pitää seikkana, joka kattaisi esimerkiksi täydentävän toimeentulotuen näkökulmasta tarpeelliseksi harkitun menon, sillä Kela voi siirtää laskelman osoittaman ylijäämän seuraavan kuukauden laskelmaan. Tästä johtuu, että kunnat joutuvat ikään kuin ennakoimaan Kelan toimintaa täydentävästä ja ehkäisevästä toimeentulotuesta päättäessään, eikä keskiössä ole asiakkaan kokonaistilanne yksilöllisine ominaispiirteineen. Tämä vaikeuttaa myös asiakkaan omaa taloudenhallintaa sekä on omiaan heikentämään mahdollisuuksia itsenäiseen selviytymiseen, ja siten tällä on vaikutusta myös toimeentulotuesta annetun lain yleisten tavoitteiden saavuttamiseen. Tietojenvaihtoon liittyen olisi myös toivottavaa, että Kelan

velvollisuutta täydentävän tai ehkäisevän toimeentulotukipäätöksen huomioon ottamiseen tarkennettaisiin tarvittaessa lainsäädännön tasolla.

Olisi myönteistä, että lainsäädännössä vahvistettaisiin mahdollisuus toimeentulotuesta päättämiseen myös ilman laskelmaa silloin, kun se on tilanteen kiireellisyys ja asiakkaan kokonaistilanne huomioon ottaen tarpeellista. Lainvalmistelun yhteydessä on kuitenkin tarkoituksenmukaista arvioida, tuleeko ilman laskelmaa toimeentulotuesta päättämiseksi asettaa asiakkaan kokonaistilanteeseen liittyvä välttämättömyyden vaatimus, vai olisiko pääsääntö ilmaistavissa toisella, vähemmän supistavaan tulkintaan kannustavalla tavalla.

Tampereen kaupunki pitää myönteisenä, että jatkossa kaikkia tuloja, jotka eivät ole olleet tiedossa toimeentulotuesta päätettäessä, kohdeltaisiin samalla tavoin. Nykyinen tilanne, jossa ansiotulo tai siihen rinnastettavissa oleva tulo muodostaa poikkeuksen, on asiakkaille hankalasti hahmotettava. Kuitenkin edelleen on tarpeen korostaa Kelan velvollisuutta takautuvan tulon huomiointiin liittyvään kohtuullisuuden arviointiin. Kohtuullisena ei voida pitää tilannetta, jossa asiakas jää ilman välttämättömän toimeentulon turvaa, jos hän ei haavoittuvan asemansa johdosta ole osannut ennakoida, että takautuva tuloerä otetaan toimeentulotuesta päätettäessä huomioon. Toisin sanoen toimeentulotuen asiakasryhmä huomioon ottaen vilpittömän mielen kriteerin täyttämisen edellyttämistä ei voida kaikissa tilanteissa pitää kohtuullisena.

Ainakin osissa kunnissa on aiemmin perustoimeentulotuen kuuluessa kunnan järjestämisvastuulle ollut käytäntö, jossa toimeentulotukilaskelmassa huomioimattomien tuloerien on katsottu kattavan henkilön erityisistä tarpeista ja olosuhteista johtuvia, tarpeelliseksi harkittuja menoja, koska nämä menoerät ovat käytännössä nostaneet henkilön tai perheen tulotaso, ja niiden on voitu katsoa edistävän itsenäistä selviytymistä. On tärkeää, että täydentävän ja ehkäisevän toimeentulotuen suhde sellaisiin tuloeriin, joiden huomiointia takautuvasti perustoimeentulotuesta päätettäessä ei arvioida kohtuulliseksi, arvioidaan lainopillisesti mahdollisessa lainvalmisteluvaiheessa erityisesti suhteessa Suomen perus- ja ihmisoikeusvelvoitteisiin.

Toimeentulotuen määrääminen hakemishetkeen nähden takautuvalle ajanjaksolle kaipaa täsmentämistä. Kansaneläkelaitoksen tämänhetkinen etuusohjeen mukaan esimerkiksi maksamattomat vuokrat tai sähkölaskut ovat sellaisia erityisiä syitä, jotka puoltavat toimeentulotuen määräämistä takautuvalle ajanjaksolle. Takautuvan toimeentulotuen osalta Kelan nykyinen etuusohje on asianmukainen, mutta käytännössä Tampereella on kuitenkin havaittu, että Kela on haluton selvittämään henkilön toimeentulotukioikeutta takautuvasti pidemmältä ajanjaksolta, vaikka tältä ajalta henkilöllä olisi maksamattomia asumisen kustannuksia. Tilanteen tekee monimutkaiseksi se, että näissä tilanteissa kunta joutuu käytännössä selvittämään henkilön taloudellisen tilanteen toimeentulotukilaskelman muodossa tältä ajanjaksolta, ja tästä huolimatta myöntämään mahdollisen takautuvalle jaksolle syntyvän toimeentulotukilaskelman alijäämän ehkäisevänä toimeentulotukena, vaikka käytännössä kyse olisi kustannuksista, joihin henkilöllä olisi ollut oikeus saada perustoimeentulotukea. Tampereen kaupunki siten kannattaa, että takautuvan toimeentulotuen määräämisestä sekä toimeentulotukilaskelman laatimisesta takautuvalle ajanjaksolle säänneltäisiin tarkemmin, jolloin pelkkä taloudellisen tilanteen selville saamiseen

kytkeytyvä etuuskäsittelytyö ei valuisi kuntiin tai hyvinvointialueelle niin, että siihen jouduttaisiin käyttämään sosiaalihuollon työprosessien resursseja.

Asumiseen liittyvät menot

Yksilökohtaista harkintaa tulisi enenevässä määrin toteuttaa myös asumiseen liittyvien kustannusten osalta. Olisi keskeistä, että yksilökohtaista harkintaa toteutettaisiin suhteessa kunnan tosiasialliseen vuokramarkkinatilanteeseen. Tampereen kaupungilla on havaittu, että Kela arvioi osin kohtuuhintaisten asuntojen saatavuutta vuokra-asuntotarjontaa esittelevien internet-sivujen perusteella kuitenkin ottamatta huomioon toimeentulotukea saavan henkilön tosiasiallista mahdollisuutta tällaisen asunnon saamiseen. Tampereen kaupunkikonserniin kuuluvien vuokra-asuntoyhtiöiden ja -säätiöiden omistamien vuokra-asuntojen käyttöaste on erittäin korkea, eikä vuokralaisten vaihtuvuus ole merkittävää. Lisäksi on mahdollista, että esimerkiksi aiemmat, oikeudelliseen perintään siirtyneet vuokravelat, luottotietorekisteriin merkityt maksuhäiriöt tai turvallisuushäiriöt vaikeuttavat asunnon saantia vuokra-asuntotoimijoilta. Vaikka toimeentulotuki onkin sosiaalihuoltoon kuuluva viimesijainen taloudellinen tuki, on tärkeää, että Kela selvittäisi yhä kokonaisvaltaisemmin, onko toimeentulotukea saavalla henkilöllä erityisiä, toimeentulotukeen nähden hyväksyttäviä, tarpeita asumisensa järjestämisen suhteen, jotka puoltavat suurempien asumiskustannusten huomiointia. Sillä, että Kela huomioisi asumismenot yksilöllisen tilanteen mukaan tarpeellisen suuruusina, olisi tärkeä asunnottomuutta ehkäisevä ja vähentävä vaikutus.

Erityisesti nuorten henkilöiden asunnottomuutta vähentäväksi ja ehkäiseväksi tekijäksi on tunnistettu kohtuuhintaisten vuokra-asuntojen saatavuus. Tampereen kaupunki työskentelee edelleen aktiivisesti kohtuuhintaisten vuokra-asuntotuotannon turvaamiseksi ja esimerkiksi on arvioitu, että Tampereelle valmistuu vuonna 2022 kaikkiaan 1396 kohtuuhintaista vuokra-asuntoa. Kuitenkaan Kelan määrittelemä kohtuullisten asumiskustannusten raja ei ole suoraan yhteismitallinen Ara-rahoitteisten asuntojen omakustannusperiaatteeseen perustuvan vuokranmäärityksen kanssa. Omakustannusperiaatteeseen perustuva vuokra ei siis merkitse, että se ei missään tapauksissa ylittäisi Kelan kohtuullista asumisnormia esimerkiksi sellaisissa tilanteissa, kun toimeentulotuen saajalla on erityisiä tilatarpeita tai asunnon sijaintiin liittyviä, perusteltuja tarpeita. On tärkeää, että henkilön tilanteen tunteva sosiaalihuollon ammattihenkilö voi esittää käsityksensä asunnon soveltuvuudesta henkilön tarpeisiin.

Asumismenojen huomiointiin liittyvä harkinta voisi olla tarpeellisilta osin asiakkaan eduksi toteutettavaa, tilannekohtaista harkintaa, joka tehtäisiin osana Kelan etuuskäsittelyä. Näin ollen ei ole kohtuullista, että kaikissa tilanteissa edellytettäisiin sosiaalihuollon lausuntoa, vaan lausunnon tarvetta tulisi arvioida suhteessa tilanteen kiireellisyyteen sekä muihin mahdollisiin sosiaalityön tarpeisiin. Esimerkiksi niissä tilanteissa, jossa asunnon tarve on kiireellinen, olisi myönteistä, jos Kela täyttäisi sille asetetun selvitysvelvollisuuden entistä kokonaisvaltaisemmin esimerkiksi kohtuuhintaisten asuntojen tosiasiallisen saatavuuden osalta.

Olisi toivottavaa, että tapauskohtaisen jouston mahdollisuus kohtuullisista asumismenoista poikkeamiseen kirjattaisiin erikseen toimeentulotukea koskevaan oikeudelliseen sääntelyyn. Kuitenkin siltä osin, kun kyse on toimeentulotukea saavan henkilön erityisistä sosiaaliin tai terveydentilaan liittyviin erityisiin olosuhteisiin kytkeytyvästä harkinnasta, on perusteltua edellyttää asiassa sosiaalihuollon ammattihenkilön lausuntoa, ellei sen saaminen ole kohtuutonta ja tosiasiasa johda esimerkiksi tarjotun asunnon menettämiseen ja välittömään asunnottomuuteen tai sen uhkaan. Huomioitavaksi tulee myös, ettei mahdollinen päätös kohtuullisen suuruista asumismenoista poikkeamisesta voi kaikissa tilanteissa jäädä odottamaan palvelutarpeen arviointia kunnassa tai myöhemmin hyvinvointialueella, ja siten Kelalla tulee olla asiassa myös itsenäistä harkintavaltaa.

Johtopäätökset yhteistyöstä asiakkaiden yksilöllisten olosuhteiden huomioimiseksi sekä Kelan toteuttamasta etuusharkinnasta

Kuten työryhmäkin toteaa, yksilökohtaista harkintaa toteutetaan perustoimeentulotukea määrätessä niukasti. Kuitenkin yksilöllisessä harkinnassa on kyse pohjimmiltaan siitä, että taloudellista tukea määräämällä turvataan perustuslain 19.1 §:ssä tarkoitettu ihmisarvoisen elämän edellyttämä turva. Viranomaisen, siis tässä tapauksessa erityisesti Kansaneläkelaitoksen, velvollisuus henkilön tai perheen yksilöllisten olosuhteiden huomioon ottamiseen olisi tarkoituksenmukaista kirjata toimeentulotukilakiin. Tämä olisi omiaan selkiyttämään myös Kelan roolia perusoikeusvelvoitteiden kantajana ja estämään sellaista kehityskulkua, jossa henkilön tai perheen oikeus vähimmäiseen toimeentuloon olisi riippuvainen siitä, kuinka kunta (ja myöhemmin hyvinvointialue) jäsentää roolinsa perustoimeentulotuessa huomioitavien kustannusten kattajana tilanteissa, joissa Kela ei ole ottanut huomioon etuuskäsittelyssä henkilön tai perheen taloudelliseen tai sosiaaliseen tilanteeseen liittyviä erityispiirteitä. Tämä myös parantaisi toimeentulotuen saatavuutta ja edistäisi tosiasiallista yhdenvertaisuutta erityisesti niissä tilanteissa, joissa toimeentulotuen saaja on haavoittuvassa asemassa esimerkiksi terveytensä tai kielitaitonsa vuoksi.

Tampereen kaupunki kannattaa työryhmän esitystä, jonka mukaan sosiaalihuollon näkemysten huomiointi perustoimeentulotukea määrätessä olisi pääsääntö, ja tästä pääsäännöstä poikkeaminen edellyttäisi selkeää syytä. Myös ehdotus esimerkiksi THL:n rakenteistetusta lomakkeesta on erittäin kannatettava. Olisi tärkeää, että rakenteistettu lomake laadittaisiin palvelemaan sekä sosiaalihuollon tietojenvaihtotarpeita sekä niin, että se vastaisi mahdollisimman kattavasti Kansaneläkelaitoksen tietojensaantitarpeisiin. Tärkeää olisi myös, että lomakkeen käyttöön ja sen tulkintaan olisi saatavilla koulutusta niin kunnallisen (ja myöhemmin hyvinvointialueiden) sosiaalihuollon henkilöstölle kuin Kelan henkilöstölle.

Tampereen kaupunki kannattaa kokonaisuudessaan esitystä, että toimeentulotukea koskevaan sääntelyyn kirjattaisiin tarkemmin yksilökohtaisen jouston mahdollisuus. Jousto olisi tärkeää kirjata lainsäädäntöön nimenomaan perusoikeusvelvoitteiden täyttämisen näkökulmasta niin, että Kelalla olisi ensisijainen vastuu välttämättömän toimeentulon turvaamisesta niissä tilanteissa, kun henkilö tai perhe itse eivät voi hankkia ihmisarvoisen elämän edellyttämää turvaa. Jos tämä vastuu valuu kunnille, on se omiaan vaarantamaan kaikista haavoittuvimmassa asemassa olevien henkilöiden

oikeuksien toteutumisen, sillä heillä ei välttämättä ole kykyä tai voimavaroja pyytää toimeentulotukihakemuksen siirtämistä kunnan ratkaistavaksi tai hakea itse täydentävää tai ehkäisevää toimeentulotukea Kansaneläkelaitokselta. Toisin sanoen toimeentulotukilakiin sisältyvä kohtuullisuusharkinta tulisi toteuttaa Kelassa asiakkaan kokonaistilanne ja käytävissä olevat tiedot huomioon ottaen. Tapauskohtaisen jouston mahdollisuus olisi kiinteä väline kohtuullisuutta harkittaessa, kun joustamattomat ja suppeasti tulkitut normit eivät hankaloittaisi perusoikeusvelvoitteiden täyttämistä.

Tampereen kaupunki haluaa korostaa, että vaikka työryhmän esittämä, Kelan toteuttamisvastuulle kuuluva harkinta osana etuuskäsittelyprosessia on kannatettava, tapauskohtaisen harkinnan sitominen laissa erikseen säädettyihin tilanteisiin saattaa haastaa asiakkaiden oikeuksien toteutumista. Lakiin erikseen säädettyjen tilanteiden luettelo ei saa johtaa jäykkään sääntelyyn, jossa osa harkinnasta kuuluu Kelan toimivaltaan ja osa putoaa sen ulkopuolelle. Lainvalmisteluvaiheessa on tärkeä tunnistaa toimeentulotukea saavien henkilöiden elämän ja taloudellisten olosuhteiden moninaisuus sekä se, että tapauskohtainen jousto voi tulla tarpeelliseksi hyvin monenlaisissa tapauksissa.

Lisäksi Tampereen kaupunki pitää tärkeänä, että tilannekohtaisen jouston ja sosiaalihuollon näkemysten huomioimisen välinen suhde selvennetään joko lainsäädännössä taikka tätä koskevassa normiohjauksessa. Vaikka osin kokonaisharkinta saattaakin olla päällekkäistä, on tärkeää varmistua, että niin sosiaalihuollon viranomaiset kuin Kelankin toimihenkilöt ovat tietoisia keskeisistä vastuunjaosta. On tärkeä varmistua, että näiden kahden yksilökohtaisten olosuhteiden harkintatyökalun käyttö ei johda tilanteeseen, jossa vastuuta pyritään vyöryttämään instanssista toiseen.

Sosiaalitoimen oma-aloitteinen tietojenluovutus Kansaneläkelaitokselle

Tampereen kaupunki arvioi oma-aloitteisen tietojenvaihdon vahvistamisen myönteiseksi kehityskuluksi. Nykyisellään tilanne, jossa kunta saa varsin laajasti tietoja Kelasta, mutta jossa tietojenluovutus ei toimi vastaavalla tavalla toisin päin lähinnä tarkkarajaisesta tietojenluovutuksen sääntelystä johtuen, aiheuttaa Kelalle tilanteen, jossa se on hankala työskennellä linjakkaasti yhteistoiminnassa kunnan kanssa viimesijaisen toimeentulon turvaamiseksi. Oma-aloitteisen tietojenluovutuksen mahdollisuus työryhmän tunnistamista tilanteissa on omiaan parantamaan toimeentulotukea saavien henkilöiden oikeuksien toteutumista, vähentämään heille kohdistuvia lisäselvityspyyntöjä sekä myös ehkäisemään tilanteita, joissa henkilölle tai perheelle maksetaan erheellisin perustein toimeentulotukea esimerkiksi ulkomailla oleskelun ajalta. Täydentävän ja ehkäisevän toimeentulotuen päätöksiä koskeva tietojenluovutus Kansaneläkelaitokselle tukee yhteistyörakenteiden syntymistä Kelan ja sosiaalihuollon välille sekä asiakkaan edun toteuttamisen tavoitetta. Kokonaisuutena Tampereen kaupunki katsoo, että asiakkaan edun toteutumisen keskeinen edellytys on totuudenmukaisiin, henkilön tai perheen tilannetta koskeviin tietoihin perustuva toimeentulotukipäätös.

Tampere pitää myös hyvänä sitä, että kunnasta tai hyvinvointialueelta voitaisiin viestiä Kelaan, mikäli sosiaalihuollon työprosessissa havaitaan, että asiakkaan toimeentulotuen tarve on kiireellinen toimeentulotuesta ja edellyttää toimeentulotuesta annetun 14 b §:n mukaista käsittelyä. Olisi edelleen tärkeää, että Kelan tekemään toimeentulotukipäätökseen kirjattaisiin tieto hakemuksen käsittelyn kiireellisyydestä sekä myös niistä tilanteista, joissa sosiaalihuollon viranomaisen on arvioinut tuen tarpeen kiireelliseksi, mutta Kansaneläkelaitos ei jaa sosiaalihuollon viranomaisen tulkintaa. On siis keskeistä, että Kela täyttää päätöksiin liittyvän perusteluvollisuuden myös suhteessa niihin tietoihin, jotka sosiaalihuolto on oma-aloitteisesti luovuttanut.

Työryhmä esittää, että perusosan alentamisen prosessin kehittäminen tapahtuisi tässä vaiheessa tiedonvaihtoa parantamalla. On myönteistä, että työryhmän mietinnöstä jää käsitys, että sosiaalihuollon viranomaisella on mahdollisuus luovuttaa tiedossaan olevat, perusosan alentamisen kohtuullisuusarviointiin vaikuttavat tiedot Kelaan myös ilman sosiaalitoimen lausuntomenettelyä, jonka käyttöönottoa työryhmä myös ehdottaa.

Lopuksi

On tärkeää, että mahdolliseen toimeentulotukilain päivitystyöhön ryhdyttäessä tunnistetaan entistä kattavammin, että toimeentulotuen siirrolla Kansaneläkelaitokselle on ollut myös muita kuin järjestämistä vastuuseen liittyviä vaikutuksia. Siten on tärkeää, että lainsäädännön muutosta valmisteltaessa perus- ja ihmisoikeusvaikutusten sekä mahdollisten lapsivaikutusten arviointiin kiinnitetään huomiota. Vaikka työryhmä esittää, että virkatyönä jatketaan kiireellisen tuen ja viimesijaisen vastuunjaon kehittämistä, haluaa Tampere korostaa, että nykyinen epäselvä sääntelytila on toimeentulotukea saavien henkilöiden ja perheiden kannalta kestävä, ja perusoikeusvelvoitteiden kantajatahoja on toimeentulotukea koskevassa lainsäädännössä selvennettävä mahdollisimman pikaisesti. Sote-uudistus muuttaa vallitsevaa nykytilannetta suuresti, minkä vuoksi olisi tärkeää, että Kelan ja sosiaalihuollon toimijoiden yhteistyörakenteet varmistettaisiin ennen julkisen sosiaali- ja terveydenhuollon siirtymistä hyvinvointialueille.

Työryhmä huomioi, että Kansaneläkelaitokselle ei voida palkata sosiaalihuollon ammattihenkilöitä tekemään sosiaalihuoltoon liittyvää kohtuullisuusharkintaa. Tampereen kaupunki kuitenkin katsoo, että sosiaalihuollon ammattihenkilöitä voi kuitenkin olla perusteltua rekrytoida Kansaneläkelaitoksen palvelukseen vahvistamaan ja luomaan yhteistyörakenteita Kelan, kunnan ja sosiaali- ja terveydenhuollon välille.

Lähtenmäki Riikka
Tampereen kaupunki - Apulaispormestari Johanna Loukaskorpi, sosiaali- ja terveyspalvelut

